

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 54494/11
Alexandru-Mihai POP împotriva României
și alte 2 cereri
(a se vedea lista din anexă)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită la 2 aprilie 2019 într-o cameră compusă din:

Jon Fridrik Kjølbros, *președinte*,
Krzysztof Wojtyczek,
Faris Vehabović,
Carlo Ranzoni,
Georges Ravarani,
Marko Bošnjak,
Péter Paczolay, *judecători*,

și Marialena Tsirli, *grefier de secție*,

având în vedere cererile menționate anterior, introduse la datele indicate în lista din anexă,

având în vedere observațiile formulate de Guvernul pârât și cele prezentate ca răspuns de reclamantii,

după ce a deliberat în acest sens, pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află trei cereri îndreptate împotriva României, prin care trei resortisanți ai acestui stat, Alexandru-Mihai Pop (cererea nr. 54494/11), Ioan Raita (cererea nr. 67699/11) și Enescu-Marin Golea (cererea nr. 21251/12) („reclamanții”), au sesizat Curtea la 18 august 2011, 24 octombrie 2011 și, respectiv, 5 martie 2012, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul din cererea nr. 54494/11 a fost reprezentat de domnul F. M. Baias, avocat în Timișoara, reclamantul din cererea nr. 67699/11 de domnul V. Răuță, avocat în Timișoara, și reclamantul din cererea nr.

21251/12 de doamna M. Oros, avocat în Oradea. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, și ulterior de domnul Viorel Mocanu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. În urma abținerii doamnei Iulia Motoc, judecător ales să reprezinte România (art. 28 din Regulamentul Curții), președintele l-a desemnat pe domnul Krzysztof Wojtyczek în calitate de judecător *ad hoc* (art. 26 § 4 din Convenție și art. 29 § 1 din Regulament).

A. Circumstanțele cauzei

4. Faptele cauzei, astfel cum au fost expuse de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

5. În 2009, reclamânții au achiziționat, din țări ale Uniunii Europene („UE”), autovehicule pe care doreau să le înmatriculeze în România. Aceștia li s-a impus plata unei taxe („taxa pe poluare pentru autovehicule”) în scopul înmatriculării vehiculelor în cauză: reclamantul din cererea nr. 54494/11 a achitat 2 279 lei românești (RON) [aproximativ 650 de euro (EUR)], reclamantul din cererea nr. 67699/11 a achitat 7 948 RON (aproximativ 2 200 EUR) și reclamantul din cererea nr. 21251/12 a achitat 1 731 RON (aproximativ 500 EUR). Această taxă fusese instituită prin Ordonanța de urgență a Guvernului (OUG) nr. 50/2008.

6. Reclamânții s-au conformat cerințelor prevăzute de reglementarea națională, dar au inițiat proceduri de restituire a taxei pe poluare pentru autovehicule. În fapt, ei au considerat că această taxă era contrară dreptului UE, care, în opinia lor, era direct aplicabil în dreptul român, și că aceasta contravenea, în special, liberei circulații a mărfurilor, întrucât afecta exclusiv autovehiculele „importate”.

7. La 11 mai, la 27 aprilie și, respectiv, la 29 septembrie 2011, cererile formulate de reclamânți pentru restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule pe care o achitaseră au fost respinse definitiv de instanțele interne, pe motiv că persoanele în cauză nu au parcurs în mod corespunzător procedura administrativă prealabilă de contestare.

8. După comunicarea cererilor, părțile au informat Grefa cu privire la demersurile pe care le-au întreprins ulterior pentru a obține restituirea taxelor pe poluare pentru autovehicule menționate.

9. În special dintr-o copie a unei scrisori din 9 ianuarie 2018 a Ministerului Finanțelor, depusă la dosar de Guvern, reiese că reclamantul din cererea nr. 54494/11 a formulat, la 20 septembrie 2017, o cerere de restituire a taxei pe poluare pentru autovehicule pe care o achitase în 2009. Conform acestei scrisori, se avea în vedere ca cererea persoanei în cauză să fie analizată în conformitate cu procedura specială instituită de OUG nr. 52/2017, ulterior publicării normelor metodologice de aplicare a acestei ordonanțe de urgență. Reclamantul care a formulat cererea nr. 54494/11 nu a furnizat nicio

informație cu privire la acest aspect, în pofida solicitărilor exprese în acest sens din partea Grefei din data de 11 decembrie 2017 și 6 februarie 2018.

10. În ceea ce îl privește pe reclamantul din cererea nr. 67699/11, reiese dintr-o copie a unei scrisori din 9 ianuarie 2018 a Ministerului Finanțelor că, la 18 august 2016, a beneficiat de o restituire parțială a taxei pe poluare pentru autovehicule. Aceeași scrisoare precizează că restituirea integrală a taxei pe poluare pentru autovehicule se va efectua în conformitate cu dispozițiile OUG nr. 52/2017. La 28 decembrie 2017, reclamantul a informat Grefa că beneficia de două hotărâri definitive prin care s-a dispus ca autoritățile să îi restituie taxa pe poluare pentru autovehicule în mai multe tranșe. Potrivit acestuia, în pofida acestor două hotărâri judecătorești definitive, taxa pe poluare pentru autovehicule nu i-a fost încă restituită integral.

11. În ceea ce îl privește pe reclamantul din cererea nr. 21251/12, dintr-o copie a scrisorii acestuia din 2 august 2013 reiese că a obținut o hotărâre definitivă prin care s-a dispus ca administrația fiscală să îi restituie taxa pe poluare pentru autovehicule, dar fără să îi plătească dobânda aferentă calculată de la data plății taxei respective. Această hotărâre a fost pronunțată la 30 octombrie 2012 de către Tribunalul Arad și a rămas definitivă ca urmare a respingerii de către Curtea de Apel Timișoara, la 15 mai 2013, a unui recurs formulat de administrația fiscală. De asemenea, dintr-o scrisoare din 7 ianuarie 2014 a Ministerului Finanțelor reiese că, la 12 septembrie 2013, acestui reclamant i s-a restituit o sumă totală de 2 508 RON (aproximativ 562 EUR). Această sumă fusese stabilită prin hotărârea definitivă din 30 octombrie 2012 sus-menționată și corespundea restituirii taxei pe poluare pentru autovehicule (1 731 RON, adică 388 EUR) și a cheltuielilor de judecată (500 RON, adică aproximativ 112 EUR), precum și plății dobânzii aferente (277 RON, adică 62 EUR).

12. Într-o scrisoare din 12 aprilie 2016, reclamantul din cererea nr. 21251/12 precizează că nu i s-a restituit dobânda calculată de la data plății taxei pe poluare pentru autovehicule și susține că nu a întreprins niciun alt demers în acest sens.

13. O scrisoare din partea Ministerului Finanțelor, din 28 aprilie 2016, confirmă că plata dobânzii s-a efectuat în conformitate cu dispozitivul hotărârii definitive: în acest scop, s-a luat în considerare numai perioada cuprinsă între data la care instanțele naționale au fost sesizate cu cererea de restituire, și anume 3 august 2012, și data la care persoana în cauză a solicitat rambursarea efectivă a sumelor prevăzute în hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea acestuia, și anume 2 august 2013.

B. Dreptul intern relevant

14. În temeiul articolului 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, care este în vigoare de la 6 ianuarie 2005, hotărârile rămase definitive, pronunțate prin încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii

Europene, pot face obiectul unei cereri de revizuire. În conformitate cu același articol, acest motiv de revizuire se adaugă la cele prevăzute în mod expres de Codul de procedură civilă. Cererea de revizuire trebuie să fie introdusă în termen de o lună de la data comunicării hotărârii definitive în cauză.

15. Legea nr. 343 din 17 iulie 2006, în vigoare de la 4 august 2006 până la 31 decembrie 2015, de modificare a Legii nr. 571/2003, a introdus în Codul fiscal, începând de la 1 ianuarie 2007, o taxă exigibilă cu ocazia primei înmatriculări a unui vehicul în România („taxa specială”).

16. OUG nr. 50/2008, în vigoare de la 1 iulie 2008 până la 12 ianuarie 2012, a instituit taxa pe poluare pentru autovehicule, exigibilă cu ocazia primei înmatriculări în România a anumitor categorii de vehicule.

17. La 14 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție („Înalta Curte”) a admis recursurile în interesul legii formulate de procurorul general (al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție) și a decis că acțiunile de restituire a taxelor pe poluare pentru autovehicule sunt admisibile de către instanțe chiar și fără parcurgerea procedurii administrative prealabile de contestare prevăzute de OUG nr. 50/2008. Această decizie a fost publicată în Monitorul Oficial din 3 ianuarie 2012.

18. Taxa pe poluare pentru autovehicule, instituită de OUG nr. 50/2008, a fost înlocuită, la 13 ianuarie 2012, cu taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule („taxa pentru emisiile poluante”), instituită în temeiul Legii nr. 9/2012, care prevedea obligația de plată a acestei taxe nu numai cu ocazia primei înmatriculări a autovehiculului în România, ci și cu ocazia primei transcrieri a dreptului de proprietate, în România, asupra unui autovehicul rulat. OUG nr. 1/2012, care a intrat în vigoare la 31 ianuarie 2012, a dispus suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii nr. 9/2012, inclusiv achitarea taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule cu ocazia primei transcrieri a dreptului de proprietate, în România, asupra unui autovehicul rulat.

19. OUG nr. 9/2013, care a intrat în vigoare la 15 martie 2013, a abrogat Legea nr. 9/2012 și a instituit plata unui timbru de mediu pentru autovehicule („timbrul de mediu”), precum și restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, în tranșe anuale, pe parcursul unei perioade de cinci ani. Aceasta din urmă a fost abrogată prin Legea nr. 1/2017, în vigoare de la 1 februarie 2017, privind eliminarea unor taxe și tarife, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

20. OUG nr. 8/2014, care a intrat în vigoare la 28 februarie 2014, a instituit, la art. XV, un sistem de eșalonare potrivit căruia plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxelor se va realiza pe parcursul a 5 ani calendaristici. Această ordonanță prevedea, printre altele, la art. XV [alin. (1) și (5)], plata unor dobânzi calculate până la data plății integrale a taxelor respective. Această ultimă dispoziție a fost abrogată după intrarea în vigoare a OUG nr. 52/2017.

21. La 22 iunie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție, sesizată cu un recurs în interesul legii privind metoda de calculare a dobânzii aferente taxei speciale pentru autoturisme și autovehicule, taxei pe poluare, taxei pentru emisiile poluante și timbrului de mediu, a pronunțat o decizie în care a interpretat, printre altele, legislația internă în sensul că momentul de la care curge dobânda în cauză este reprezentat de data plății acestor taxe. În raționamentul său, instanța a făcut referire la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”) și în special la hotărârea *Irimie* din 18 aprilie 2013 (cauza C-565/11) (infra, pct. 26), subliniind totodată respectarea principiului aplicării prioritare a dreptului Uniunii Europene. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost publicată în Monitorul Oficial din 29 septembrie 2015.

22. OUG nr. 52/2017, care a intrat în vigoare la 7 august 2017 și a fost modificată prin OUG nr. 25/2018 din 30 martie 2018, precum și prin OUG nr. 114/2018 din 29 decembrie 2018, prevede restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule. Părțile din această ordonanță relevante în speță se citesc după cum urmează:

„Având în vedere necesitatea reglementării cadrului legal pentru instituirea unei proceduri de restituire a taxei speciale pentru autoturisme și autovehicule, a taxei pe poluare pentru autovehicule, a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și a timbrului de mediu pentru autovehicule, ca urmare a Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în Cauza C-586/14, *Budișan* [...], precum și hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în cauzele C-288/14, *Ciup*, și C-200/14, *Câmpean* [...] [și] ținând cont de jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, potrivit căreia dreptul contribuabilului de a obține rambursarea unor taxe percepute de un stat membru cu încălcarea dreptului Uniunii reprezintă consecința și completarea drepturilor conferite justițiabililor de dispozițiile dreptului Uniunii care interzic astfel de taxe, statul membru fiind, așadar, obligat să ramburseze taxele percepute cu încălcarea dreptului Uniunii, iar efectul direct al hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene îl constituie obligația statului român și a autorităților fiscale la restituirea integrală și imediată a taxelor auto nelegal colectate [...]”

Articolul 1

„(1) Contribuabilii care au achitat taxa specială pentru autoturisme și autovehicule [...], taxa pe poluare pentru autovehicule [...], taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule [...] și timbrul de mediu pentru autovehicule [...], și care nu au beneficiat de restituire până la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență pot solicita restituirea acestora, precum și a dobânzilor datorate pentru perioada cuprinsă între data percepției și data restituirii, prin cerere adresată organului fiscal central competent. Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 174 alin. (5) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Dreptul contribuabililor prevăzuți la alin. (1) de a cere restituirea se naște la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, indiferent de momentul la care s-a perceput taxa, iar prin derogare de la prevederile art. 219 din Legea nr. 207/2015, cu

modificările și completările ulterioare, cererile de restituire se depun, sub sancțiunea decăderii, până la data de 31 august 2018.

(5) Cererea de restituire se soluționează prin decizie emisă de către organul fiscal central competent, în conformitate cu prevederile art. 77 din Legea nr. 207/2015 [...], care se comunică contribuabilului [...].

(6) Restituirea sumelor prevăzute la alin. (1) se realizează, în baza deciziilor emise de organul fiscal central competent [...] astfel:

a) pentru taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, în perioada 1 ianuarie 2018 - 30 iunie 2019;

b) pentru timbrul de mediu pentru autovehicule, în perioada 1 septembrie 2018 - 30 iunie 2019.

(7) Împotriva deciziei prevăzute la alin. (5) contribuabilii pot face contestație în condițiile Legii nr. 207/2015 [...] în termen de 45 de zile de la comunicarea deciziei.

(8) Organul competent [...] soluționează contestația în termenul prevăzut la art. 77 din Legea nr. 207/2015 [...] prin decizie care se comunică de îndată contestatorului.

(9) Deciziile emise în soluționarea contestațiilor pot fi contestate la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă, potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 [...]. ”

Articolul 3

(1) Hotărârile judecătorești definitive care au ca obiect restituirea sumelor prevăzute la art. 1 alin. (1), pentru care la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență nu au fost emise decizii de soluționare a cererii de restituire, precum și cele care devin executorii după termenul prevăzut la art. 1 alin. (2) se aduc la îndeplinire potrivit dispozițiilor stabilite de către instanța judecătorească, prevederile art. 1 alin. (1), (5) și (7)-(9) aplicându-se în mod corespunzător de către organul competent, prin decizie emisă de către acesta. Prin organ competent se înțelege organul fiscal central sau Administrația Fondului pentru Mediu, după caz.

(1¹) Sumele stabilite prin hotărârile judecătorești prevăzute la alin. (1) se restituie de organele competente astfel:

a) taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule și taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule se restituie în termen de 120 de zile de la data depunerii cererii, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2018;

b) timbrul de mediu se restituie de organele emitente ale acestuia în termen de 120 de zile de la data depunerii cererii, dar nu mai devreme de 1 septembrie 2018.

(2) În cazul hotărârilor judecătorești definitive prin care se stabilesc ca organe competente pentru soluționarea acestora atât organul fiscal central, cât și Administrația Fondului pentru Mediu, cererea de restituire se soluționează de către organul competent la care se depune.

(3) Dobânzile datorate contribuabililor în cazul restituirii sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești sunt cele dispuse de instanța judecătorească sau, după caz, prevederile art. 1 alin. (1) se aplică în mod corespunzător. ”

Articolul 4

„(1) Restituirea sumelor prevăzute la art. 1 alin. (1), art. 3, 5 și 6 se realizează din bugetul de stat sau din bugetul Administrației Fondului pentru Mediu, în funcție de bugetul în care s-au făcut venit sumele încasate, în contul bancar indicat de solicitant în cererea sa de restituire.

(2) Cheltuielile bănești stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive, care sunt în sarcina statului român, precum și orice alte cheltuieli ocazionate de executarea silită a sumelor prevăzute la art. 3 se suportă din bugetul de stat sau din bugetul Fondului pentru Mediu, după caz. ”

Articolul 5

„(1) Sumele rămase de restituit, reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule și taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, pentru care au fost emise decizii de soluționare a cererii de restituire până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se restituie, din oficiu, de organele emitente ale acestora, în termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a normelor metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență. Prevederile art. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător.

* Alin. (1) al art. 64 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 28 decembrie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1116 din 29 decembrie 2018, prevede: (1) Sumele rămase de restituit, reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule și taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, pentru care au fost emise decizii de soluționare a cererii de restituire potrivit art. 5 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017, aprobată prin Legea 258/2018, cu modificările și completările ulterioare, se restituie, din oficiu [...] până la data de 30 iunie 2019.

„(2) Sumele rămase de restituit, reprezentând timbrul de mediu, pentru care au fost emise decizii de soluționare a cererii de restituire până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se restituie, din oficiu [...] în termen de maximum un an de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

* Alin. (2) al art. 64 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 28 decembrie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1116 din 29 decembrie 2018, prevede: (2) Sumele rămase de restituit, reprezentând timbrul de mediu pentru care au fost emise decizii de soluționare a cererii de restituire potrivit art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017, aprobată prin Legea 258/2018, cu modificările și completările ulterioare, se restituie, din oficiu [...] până la data de 30 iunie 2019.

(3) Dobânzile datorate contribuabililor, aferente sumelor prevăzute la alin. (1) și (2), se calculează și se plătesc de către organele competente, pentru perioada cuprinsă între data perceperii taxelor și data restituirii acestora, ori conform celor dispuse prin hotărârile judecătorești definitive sau, după caz, se aplică în mod corespunzător prevederile art. 1 alin. (1). ”

Articolul 6

„În cazul cererilor depuse conform prevederilor art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 [...] și pentru care nu au fost emise decizii de soluționare a cererii, sumele se restituie, din oficiu [...] în termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a normelor metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență. Prevederile art. 1 alin. (1) se aplică în mod corespunzător.”

Articolul 7

Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, orice procedură de executare silită se suspendă de drept până la finele perioadei prevăzute la art. 1 alin. (6) lit. a) sau b), după caz.”

23. Normele metodologice de aplicare a OUG nr. 52/2017, intrate în vigoare la 4 iunie 2018, sunt structurate în cinci capitole. Capitolul I privește procedura de restituire, pe cale administrativă, a sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și a dobânzilor aferente acestora. Acesta conține informațiile necesare pentru depunerea cererii de restituire, modalitățile de soluționare a cererii de către organul fiscal și procedura de soluționare a cererii de restituire. Capitolul II privește procedura de restituire a sumelor stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive, precum și a cheltuielilor bănești stabilite de aceste instanțe și a oricăror altor cheltuieli ocazionate de executarea silită. Capitolul III privește procedura de restituire a sumelor prevăzute la art. 5 și 6 din Ordonanța de urgență nr. 52/2017. Capitolul IV descrie procedura de restituire a sumelor plătite pentru taxele aferente autovehiculelor care nu au fost înmatriculate și capitolul V descrie procedura de restituire a taxelor încasate în alt cont al Administrației Fondului pentru Mediu decât cel prevăzut de legislația în vigoare la momentul efectuării plății.

C. Dreptul și jurisprudența Uniunii Europene

24. Principiile dreptului Uniunii Europene în materie de supremație și efect direct, inclusiv în ceea ce privește rambursarea sumelor percepute de un stat membru cu încălcarea dispozițiilor dreptului Uniunii, sunt prezentate în decizia *Iovițoni și alții împotriva României* [(dec.), nr. 57583/10, 1245/11 și 4189/11, pct. 21-22, 3 aprilie 2012].

25. Jurisprudența CJUE referitoare la taxa pe poluare instituită de OUG nr. 50/2008, și anume hotărârile *Tatu* din 7 aprilie 2011 (cauza C-402/09) și *Nisipeanu* din 7 iulie 2011 (cauza C-263/10), este descrisă în decizia *Iovițoni* (decizie citată anterior, pct. 33-34).

26. În hotărârea *Irimie* din 18 aprilie 2013 (cauza C-565/11), CJUE a statuat că dreptul UE se opune unui regim național care limitează dobânzile acordate cu ocazia restituirii unei taxe percepute cu încălcarea dreptului

Uniunii la cele care curg începând din ziua care urmează datei formulării cererii de restituire a acestei taxe.

27. În hotărârea *Nicula* din 15 octombrie 2014 (cauza C-331/13), CJUE a apreciat că un sistem de rambursare precum cel instituit prin OUG nr. 9/2013 nu permite exercitarea efectivă a dreptului la rambursarea unei taxe percepute cu încălcarea dreptului Uniunii de care justițiabilii dispun în temeiul acestui drept.

28. În hotărârea *Manea* din 14 aprilie 2015 (cauza C-76/14), CJUE a declarat că articolul 110 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) nu se opune instituirii unei taxe aplicabile tuturor vehiculelor rulate, atât cele care urmează să fie înmatriculate, cât și celor deja înmatriculate, dar se opune scutirii de această taxă a autovehiculelor deja înmatriculate pentru care a fost plătită o taxă în vigoare anterior declarată incompatibilă cu dreptul Uniunii.

29. În ceea ce privește timbrul de mediu, CJUE a afirmat, în hotărârea *Budișan* din 9 iunie 2016 (cauza C-586/14), că articolul 110 TFUE se opune ca statul să scutească de această taxă autovehiculele deja înmatriculate pentru care a fost plătită, dar nu a fost restituită o taxă anterior declarată incompatibilă cu dreptul Uniunii.

30. În hotărârea *Ciup* din 30 iunie 2016 (C-288/14), CJUE a declarat că principiul efectivității se opune unui sistem de rambursare a sumelor datorate în temeiul dreptului Uniunii (și al căror quantum a fost constatat prin decizii judecătorești executorii) precum sistemul prevăzut la articolul XV din OUG nr. 8/2014, care prevede o eșalonare pe cinci ani a rambursării acestor sume și care condiționează executarea unor astfel de decizii de disponibilitatea fondurilor încasate în temeiul unei alte taxe, fără ca justițiabilul să dispună de posibilitatea de a constrânge autoritățile publice să își îndeplinească obligațiile.

CAPETE DE CERERE

31. Reclamantii se plâng că taxa pe poluare pentru autovehicule, pe care au fost obligați să o plătească în temeiul OUG nr. 50/2008, era incompatibilă cu dreptul UE, întrucât, în opinia lor, aceasta era discriminatorie, în special prin faptul că era percepută pentru autovehiculele rulate importate în România dintr-un alt stat membru al UE și înmatriculate pentru prima dată în România, deși aceasta nu era percepută la revânzarea, în calitate de vehicule rulate, a unor autovehicule similare deja înmatriculate în România. Aceștia invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și art. 13 din Convenție.

ÎN DREPT

A. Cu privire la conexarea cererilor

32. Ținând seama de similitudinea cererilor, Curtea consideră oportun să le examineze conexat, într-o singură decizie.

B. Cu privire la admisibilitatea cererilor

33. Reclamanții susțin că plata taxei pe poluare pentru autovehicule, impusă de OUG nr. 50/2008, pe care CJUE a declarat-o incompatibilă cu dreptul Uniunii Europene, le-a încălcat drepturile garantate la art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și la art. 13 din Convenție, care se citesc după cum urmează:

Art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a pune în aplicare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

Art. 13

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de [...] Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

1. Argumentele părților

a) Cererile nr. 54494/11 și 67699/11

34. Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne în ceea ce privește cererile nr. 54494/11 și nr. 67699/11. Acesta susține, în primul rând, că reclamanții care au introdus aceste cereri aveau posibilitatea, oferită de OUG nr. 50/2008, de a contesta impunerea plății taxelor pe poluare sau de a solicita revizuirea hotărârilor definitive pronunțate în 2011, în temeiul articolului 21 alineatul (1) din Legea nr. 554/2004.

35. În observațiile sale suplimentare, Guvernul informează Curtea cu privire la adoptarea OUG nr. 52/2017, în temeiul căreia reclamanții pot, potrivit acestuia, să obțină restituirea taxelor pe poluare pe care le-au achitat, precum și a dobânzilor aferente. Acesta precizează că cererile de restituire trebuiau să fie depuse de reclamanți până la 31 august 2018 și că deciziile administrative astfel pronunțate pot fi contestate prin intermediul căii de atac puse la dispoziție de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004. În

opinia sa, aceasta constituie o cale de atac rapidă și completă, care trebuie să fie epuizată de reclamant în conformitate cu art. 35 § 1 din Convenție.

36. Conform informațiilor furnizate de Guvern, cererea de restituire formulată de reclamantul din cererea nr. 54494/11 va fi examinată în conformitate cu procedura prevăzută de OUG nr. 52/2017. În ceea ce îl privește pe reclamantul care a formulat cererea nr. 67699/11, Guvernul precizează că acesta a obținut deja o restituire parțială a taxei pe poluare înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 52/2017 și că persoana în cauză ar putea să obțină o restituire integrală dacă ar formula o cerere în acest sens, în conformitate cu calea de atac pusă la dispoziție de ordonanța de urgență menționată anterior.

37. Reclamantii din cererile nr. 54494/11 și 67699/11 contestă argumentul referitor la primele două căi de atac invocate de Guvern și nu formulează observații cu privire la cea de-a treia.

b) Cererea nr. 21251/12

38. În ceea ce privește cererea nr. 21251/12, Guvernul invocă, în primul rând, aceleași argumente, referitoare la neepuizarea căilor de atac interne, ca acelea invocate inițial în privința celorlalte două cauze sus-menționate (supra, pct. 34). Acesta susține că, după ce reclamantului i s-a restituit taxa pe poluare, având în vedere noul capăt de cerere formulat de acesta, persoana în cauză nu a întreprins niciun demers pentru a solicita restituirea dobânzilor calculate de la data plății taxei.

39. În observațiile suplimentare prezentate după încheierea celei de-a doua proceduri inițiate de reclamantul din cererea nr. 21251/12 (supra, pct. 11), Guvernul susține că acesta din urmă nu a solicitat niciodată autorităților naționale plata dobânzii corespunzătoare perioadei cuprinse între 2 martie 2009, data achitării taxei pe poluare, și 3 august 2012, data sesizării instanțelor naționale în cadrul celei de-a doua proceduri judiciare. Acesta susține că reclamantul ar fi putut invoca aspectul respectiv în cadrul unei căi de atac în fața Curții de Apel Timișoara, dar că nu a procedat astfel. Potrivit Guvernului, un argument suplimentar în susținerea acestei teze este pronunțarea de către CJUE a hotărârii *Irimie*, citată anterior, care confirmă obligația instanțelor interne de a dispune acordarea dobânzilor aferente taxelor pe poluare, calculate de la data plății taxelor respective.

40. Reclamantul confirmă faptul că nu a întreprins niciun demers pentru a obține plata dobânzii în cauză.

2. Motivarea Curții

a) Principii generale

41. Curtea reamintește că statele nu sunt obligate să răspundă pentru actele lor în fața unui organism internațional înainte de a fi avut posibilitatea remedierii situației în ordinea lor juridică internă. Persoanele care doresc să se prevaleze de competența de control a Curții în ceea ce privește plângerile îndreptate împotriva unui stat au așadar obligația de a utiliza înainte căile de atac prevăzute de sistemul juridic al acestuia. Obligația de epuizare a căilor de atac interne le impune reclamantilor să facă uz de căile de atac disponibile în mod normal și suficiente pentru a le permite obținerea unei reparații pentru încălcările pretinse de aceștia. Aceste căi de atac trebuie să aibă un grad suficient de certitudine, atât în practică, cât și în teorie, fără de care le lipsesc efectivitatea și accesibilitatea dorite. Simplul fapt că o persoană are îndoieli cu privire la perspectivele de reușită ale unei anumite căi de atac, care nu este în mod evident sortită eșecului, nu constituie un motiv valabil pentru a justifica neutilizarea căii de atac în cauză [*Vučković și alții împotriva Serbiei* (MC), nr. 17153/11 și alte 29 de cereri, pct. 70-71 și 74, CEDO 2014]. În plus, eficiența unei căi de atac nu depinde de certitudinea unei soluții favorabile pentru reclamant (*Mamatas și alții împotriva Greciei*, nr. 63066/14 și alte 2 cereri, pct. 62, 21 iulie 2016).

42. De asemenea, Curtea reamintește că epuizarea căilor de atac interne se apreciază, în principiu, la data introducerii cererii în fața Curții. Totuși, excepțiile de la această regulă pot fi justificate de circumstanțele unei anumite cauze [*Demopoulos și alții împotriva Turciei* (dec.) (MC), nr. 46113/99 și alte 7 cereri, pct. 87, CEDO 2010, cu trimiterile citate]. În special, Curtea reamintește că s-a abătut de la acest principiu general în cauze examinate ulterior pronunțării unei hotărâri de referință sau a unei hotărâri-pilot. Căile de atac care au făcut obiectul acestor cauze au fost instituite pentru a soluționa, la nivel intern, plângerile formulate în temeiul Convenției de către persoane ale căror cereri pendinte în fața Curții priveau probleme similare (a se vedea *Preda și alții împotriva României*, nr. 9584/02 și alte 7 cereri, pct. 113, 29 aprilie 2014, cu trimiterile citate).

43. Curtea reamintește, de asemenea, că a declarat în mai multe rânduri că caracterul adecvat al unei despăgubiri este diminuat dacă plata acesteia nu ține seama de elemente susceptibile să îi reducă valoarea, cum ar fi curgerea unei perioade de timp care nu poate fi considerată rezonabilă (*Eko-Elda AVEE împotriva Greciei*, nr. 10162/02, pct. 29, CEDO 2006-IV, cu trimiterile citate).

b) Aplicarea principiilor sus-menționate referitoare la epuizarea căilor de atac interne la prezentele cereri

44. Curtea observă, cu titlu preliminar, că, de la comunicarea cererilor, situația juridică a reclamantilor s-a schimbat. Aceasta constată, în fapt, că reclamantul din cererea nr. 54494/11, întrucât nu i s-a restituit taxa pe poluare, a formulat o cerere în acest sens, care va fi soluționată în conformitate cu dispozițiile OUG nr. 52/2017, că reclamantului din cererea nr. 67699/11 i s-a restituit doar o parte din taxa pe poluare și că reclamantul din cererea nr. 21251/12 a beneficiat de restituirea integrală a taxei, dar numai de o restituire parțială a dobânzii aferente (supra, pct. 9-13).

45. Curtea subliniază că situația reclamantului din cererea nr. 21251/12 este diferită de cea a reclamantilor din cererile nr. 54494/11 și 67699/11 în măsura în care acest reclamant a reușit să obțină restituirea efectivă a taxei pe poluare pe care o achitase, ca urmare a executării unei hotărâri definitive pronunțate și executate în cadrul unei proceduri judiciare încheiate în 2013. În urma lecturii art. 3 alin. (1) din OUG nr. 52/2017 reiese că noua cale de atac oferită de această ordonanță nu acoperă situația denunțată de reclamantul din cererea nr. 21251/12, ci numai situațiile prezentate de reclamantii din cererile nr. 54494/11 și 67699/11 (supra, pct. 22).

i) Cererile nr. 54494/11 și 67699/11

46. Curtea observă că noul cadru legislativ instituie, potrivit Guvernului, calea de atac ce trebuie epuizată, în sensul art. 35 din Convenție, care le permite reclamantilor să obțină restituirea taxelor pe poluare pe care le-au achitat, precum și plata dobânzilor aferente. În aceste condiții, Curtea se va pronunța asupra eficacității, în situația reclamantilor, a căilor de atac propuse de sistemul introdus de OUG nr. 52/2017, menționate la punctul 22 de mai sus.

47. Curtea subliniază de la bun început că OUG nr. 52/2017 a instituit o procedură de restituire a taxei speciale pentru autoturisme și autovehicule, a taxei pe poluare pentru autovehicule, a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și a timbrului de mediu pentru autovehicule, precum și a dobânzilor aferente, permițând persoanelor în cauză să depună, până la 31 august 2018, o cerere de restituire la organul fiscal central competent [art. 1 alin. (1)]. Aceasta observă că toți contribuabilii care au plătit taxele sus-menționate au dobândit dreptul de a solicita restituirea acestora la data intrării în vigoare a respectivei ordonanțe, și anume, 7 august 2017 [art. 1 alin. (2)]. Această procedură nu prevede suportarea unor cheltuieli de către persoanele interesate pentru a putea beneficia de restituirea taxelor. În ceea ce privește dobânzile, ordonanța de urgență prevede restituirea acestora pentru perioada cuprinsă între data plății acestor taxe și data restituirii lor efective [art. 1 alin. (1)], cu excepția dobânzilor stabilite prin hotărâri judecătorești definitive [art. 3 alin. (3)] Ordonanța de urgență stabilește, de asemenea, termenele în care se va realiza restituirea taxelor menționate [art.

1 alin. (6)]. Este prevăzut un sistem de restituire din oficiu pentru sumele stabilite prin decizii administrative [de soluționare a cererii de restituire] și rămase de restituit la data intrării în vigoare a OUG nr. 52/2017 [art. 5 alin. (1)-(3)].

48. Având în vedere cele de mai sus, Curtea constată că orice persoană care a plătit taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule sau timbrul de mediu pentru autovehicule poate solicita restituirea acestora prin intermediul OUG nr. 52/2017. Procedura instituită de această ordonanță de urgență le permite contribuabililor care au depus o cerere de restituire să obțină, prin intermediul unei proceduri administrative, fără costuri, restituirea taxelor, după caz, fie în perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2019, fie în perioada 1 septembrie 2018 - 30 iunie 2019 [art. 1 alin. (6) lit. a) și b)]. Curtea concluzionează că este vorba despre o procedură administrativă accesibilă tuturor persoanelor interesate, care prevede termene precise pentru restituirea fiecărui tip de taxă.

49. În ceea ce privește dobânzile aferente diferitelor taxe, Curtea observă că OUG nr. 52/2017 prevede acordarea de dobânzi pentru perioada cuprinsă între data plății taxelor și data restituirii lor efective [art. 1 alin. (1)]. În această privință, Curtea subliniază că o astfel de dispoziție constituie o garanție a caracterului adecvat al despăgubirilor acordate, întrucât aceasta ține seama de trecerea timpului, care, în principiu, poate să reducă valoarea despăgubirilor (a se vedea *a contrario*, *Eko-Elda Avee împotriva Greciei*, citată anterior, pct. 29-31).

50. În plus, Curtea constată că OUG nr. 52/2017 prevede, de asemenea, restituirea, dispusă prin hotărâri judecătorești definitive, a taxelor pentru care nu au fost emise decizii administrative de soluționare a cererii de restituire, la data intrării sale în vigoare [art. 3 alin. (1)], în termene diferite, în funcție de tipul de taxă - taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule și taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule [art. 3 alin. (1¹) lit. a)] sau timbrul de mediu pentru autovehicule [art. 3 alin. (1¹) lit. b)].

51. Curtea constată, în continuare, că procedura instituită de OUG nr. 52/2017 prevede un control administrativ și jurisdicțional al deciziilor de restituire. Orice contestație administrativă trebuie să fie soluționată, în principiu, în termen de 45 de zile de către organul fiscal competent și orice eventuală acțiune introdusă împotriva deciziei organului în cauză va face obiectul unei proceduri în fața instanțelor judecătorești de contencios administrativ [art. 1 alin. (5), (7), (8) și (9)]. Având în vedere termenele specifice prevăzute pentru acest tip de procedură, nu există niciun element care poate ridica îndoieli - cel puțin în această etapă - cu privire la o eventuală neîndeplinire a cerinței unui termen rezonabil, pe care trebuie să o respecte acest tip de cale de atac (a se compara cu *Valada Matos das Neves împotriva*

Portugaliei, nr. 73798/13, pct. 92-93, 29 octombrie 2015, în cazul unei acțiuni în despăgubire).

52. Ținând seama de cele de mai sus și având în vedere garanțiile sus-menționate oferite, și anume norme de procedură clare și previzibile, însoțite de termene obligatorii și un control jurisdicțional efectiv, Curtea concluzionează că respectiva cale de atac oferită de OUG nr. 52/2017 constituie un recurs efectiv în sensul art. 35 din Convenție, care le oferă contribuabililor care au plătit taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule posibilitatea de a obține restituirea acestor taxe, precum și plata dobânzilor (aferele acestor taxe), corespunzătoare perioadei cuprinse între data plății taxelor și data restituirii acestora.

53. În prezenta cauză, Curtea observă de la început că cererile nr. 54494/11 și 67699/11 au fost introduse înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 52/2017. Deși calea de atac instituită în speță pare să reflecte mai degrabă dorința autorităților naționale de a aduce legislația națională în conformitate cu legislația UE (supra, pct. 24-30) decât de a soluționa, la nivel intern, plângerile formulate în temeiul Convenției, Curtea constată că aceasta aduce beneficii și reclamantilor ale căror cereri pendinte în fața Curții privesc probleme similare. În orice caz, reamintind importanța principiului subsidiarității, Curtea consideră că circumstanțele cauzei justifică o excepție de la principiul general potrivit căruia aceasta examinează la momentul introducerii cererii dacă a fost îndeplinită condiția epuizării căilor de atac interne (supra, pct. 42).

54. În special în ceea ce privește cererea nr. 54494/11, Curtea observă că, potrivit informațiilor oficiale furnizate de Ministerul Finanțelor, reclamantul a depus o cerere de restituire care va fi soluționată în temeiul OUG nr. 52/2017 (supra, pct. 9). Curtea constată că cererea persoanei în cauză va putea fi soluționată pe baza OUG nr. 52/2017, care prevede restituirea taxei pe poluare și a dobânzilor aferente calculate pentru perioada cuprinsă între data plății taxei și data restituirii sale efective (supra, pct. 49). Mai precis, prin intermediul noii proceduri, restituirea taxei plătite de reclamant ar trebui să se realizeze în perioada 1 ianuarie 2018 - 30 iunie 2019 [art. 1 alin. (6), lit. a) din OUG nr. 52/2017, supra, pct. 22].

55. În ceea ce privește cererea nr. 67699/11, Curtea constată că reclamantul a obținut doar o restituire parțială a taxei pe poluare și a dobânzii aferente acesteia și că s-a confruntat cu imposibilitatea de a obține executarea integrală a hotărârilor judecătorești definitive care îi erau favorabile (supra, pct. 10). Aceasta observă că, în cazul hotărârilor judecătorești definitive pentru care nu s-a emis nicio decizie de soluționare a cererii de restituire la data intrării în vigoare a ordonanței, situația persoanei în cauză este prevăzută în mod expres în noua procedură (supra, pct. 50). Prin urmare, reclamantul în cauză va putea să obțină restituirea restului taxei pe poluare și a dobânzii

aferente în termen de 120 de zile de la depunerea cererii sale, astfel cum au fost stabilite de instanțele judecătorești [art. 3 alin. (1¹) lit. a) din OUG nr. 52/2017, supra, pct. 22].

56. Deși este conștientă de recenta adoptare a OUG nr. 52/2017, Curtea consideră că nu există niciun motiv pentru a concluziona, în această etapă, că această nouă cale de atac este ineficientă în situațiile prezentate în cele două cereri sus-menționate. Curtea își rezervă totuși dreptul să examineze, pe viitor, orice acuzație referitoare la ineficiența noului cadru legislativ, întemeiată pe aplicarea concretă a acestei căi de atac [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nagovitsyn și Nalgiyev împotriva Rusiei* (dec.) nr. 27451/09 și 60650/09, pct. 42, 23 septembrie 2010].

57. Ținând seama de concluzia la care a ajuns la punctul 52 de mai sus și de elementele factice de care dispune, Curtea admite excepția ridicată de Guvern cu privire la neepuizarea căilor de atac interne și consideră că trebuie să respingă cererile nr. 54494/11 și 67699/11 în temeiul art. 35 § 4 din Convenție.

ii) Cererea nr. 21251/12

58. Curtea reamintește că respectiva cale de atac invocată de reclamantii din cererile nr. 54494/11 și 67699/11 nu se poate aplica în situația reclamantului din cererea nr. 21251/12 din cauza executării, în cazul acestuia din urmă, a unei hotărâri definitive prin care s-a dispus restituirea taxei pe poluare înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 52/2017 (supra, pct. 45).

59. În fapt, aceasta subliniază că, ținând seama de restituirea taxei pe poluare și de efectuarea plății unei părți din dobânzile aferente, capătul de cerere formulat în cererea nr. 21251/12 se referă numai la pretinsul refuz al instanțelor interne de a-i acorda, la momentul restituirii taxei pe poluare, dobânzile aferente acesteia pentru perioada cuprinsă între 2 martie 2009, data achitării taxei respective, și 3 august 2012, data sesizării instanțelor naționale. Acest capăt de cerere a fost formulat pentru prima dată într-o scrisoare trimisă Grefei la 2 august 2013, în care reclamantul s-a plâns, în esență, de o încălcare a dreptului său la respectarea bunurilor sale, în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Noul capăt de cerere formulat de reclamant face parte din demersurile întreprinse de acesta pentru a obține o restituire adecvată a taxei sale, în sensul principiului enunțat la punctul 49 de mai sus, și, prin urmare, este strâns legat de capătul de cerere formulat inițial.

60. Cu toate acestea, deși nimic nu împiedică un reclamant să formuleze un nou capăt de cerere în cursul procedurii în fața Curții, acesta trebuie, la fel ca oricare altul, să îndeplinească cerințele de admisibilitate [*Radomilja și alții împotriva Croației* (MC), nr. 37685/10 și 22768/12, pct. 135, 20 martie 2018]. În acest sens, Curtea reamintește importanța, pe care o impune caracterul subsidiar al textului Convenției, de a oferi instanțelor interne posibilitatea de a evita sau de a repara pretinsele încălcări (supra, pct. 41). În această privință, Curtea identifică în speță două căi de atac care ar fi

putut să fie epuizate de reclamant pentru a obține remedierea, de către instanțele interne, a situației aflate la originea capetelor de cerere formulate în fața Curții.

61. În primul rând, Curtea subliniază că din înscrisurile depuse la dosar nu reiese că reclamantul a formulat un capăt de cerere privind modalitatea de calculare a dobânzilor în cauză în fața instanței interne sesizate cu cea de-a doua procedură a acestuia, și anume Tribunalul Arad. Chiar presupunând că acest capăt de cerere a fost formulat în cererea de chemare în judecată, Curtea constată că, ulterior pronunțării hotărârii definitive a Tribunalului Arad, reclamantul în cauză nu a formulat o cale de atac împotriva hotărârii care face obiectul capătului de cerere formulat de acesta în fața Curții (supra, pct. 11).

62. În plus, Curtea subliniază că, sesizată cu un recurs în interesul legii, Înalta Curte a pronunțat o decizie în care a interpretat dreptul intern în favoarea acordării unei dobânzi începând cu data achitării taxelor (supra, pct. 21). Cu toate acestea, Curtea observă că Înalta Curte și-a întemeiat raționamentul pe jurisprudența CJUE, mai exact pe hotărârea *Irimie*, în care s-a stabilit că dreptul UE se opune unui regim național care limitează dobânzile acordate cu ocazia restituirii unei taxe percepute cu încălcarea dreptului Uniunii la cele care curg începând din ziua care urmează datei formulării cererii de restituire a acestei taxe (supra, pct. 26). Or, hotărârea *Irimie* a fost pronunțată anterior deciziei Curții de Apel Timișoara privind recursul formulat împotriva hotărârii Tribunalului Arad (supra, pct. 26), dar reclamantul nu a invocat-o.

63. În continuare, chiar presupunând că, la momentul faptelor, practica unor instanțe naționale nu era favorabilă acordării dobânzii în cauză, Curtea subliniază că legislația națională prevedea posibilitatea de a solicita revizuirea unei hotărâri definitive pronunțate prin încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene, posibilitate de care reclamantul dispunea chiar și după ce a fost pronunțată decizia definitivă a Curții de Apel (supra, pct. 14). Or, astfel cum reiese din înscrisurile depuse la dosar, reclamantul nu a utilizat nici această cale de atac, deși era liber să facă acest lucru.

64. În plus, Curtea subliniază că reclamantul recunoaște că nu a întreprins niciun demers la nivel intern pentru a obține restituirea dobânzii în cauză și că acesta nu invocă niciun argument care ar putea pune la îndoială eficacitatea unui asemenea demers (supra, pct. 40). Or, în speță, Curtea nu a identificat nicio împrejurare specială care ar putea scuti persoana în cauză de epuizarea acestor căi de atac (supra, pct. 41).

65. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că reclamantul nu a acordat statului pârât posibilitatea de a repara pretinsa încălcare, utilizând resursele judiciare oferite de dreptul intern (a se vedea *a contrario*, *Karapanagiotou și alții împotriva Greciei*, nr. 1571/08, pct. 29, 28 octombrie 2010). Prin urmare, excepția ridicată de Guvern privind

neepuizarea căilor de atac interne trebuie să fie admisă și cererea nr. 21251/12 trebuie să fie declarată inadmisibilă în temeiul art. 35 § 4 din Convenție.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

decide să conexeze cererile;

declară cererile inadmisibile.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 25 aprilie 2019.

Marialena Tsirli
Grefier

Jon Fridrik Kjølbro
Președinte

ANEXĂ
Lista cererilor

- 1) 54494/11 Alexandru-Mihai Pop împotriva României, introdusă la
18/08/2011
- 2) 67699/11 Ioan Raita împotriva României, introdusă la 24/10/2011
- 3) 21251/12 Enescu Marin Golea împotriva României, introdusă la
05/03/2012